

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра права Європейського Союзу

С И Л А Б У С
навчальної дисципліни
«ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Силабус навчальної дисципліни «Право міжнародних організацій»
для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08
«Право» спеціальності 081 «Право» спеціалізації «Міжнародне право»
міжнародно-правового факультету. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава
Мудрого, 2021. 17 с.

Розробник

Щокін Юрій Вадимович – доцент кафедри права Європейського
Союзу, доктор юридичних наук, доцент

Затверджено на засіданні кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 1 від 02 вересня 2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями) затверджено на засіданні
кафедри права Європейського Союзу
(протокол № 18 від 2 червня 2022 р.)

Завідувач кафедри - Яковюк Іван Васильович

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Право міжнародних організацій
Вид навчальної дисципліни	За вибором студента
Викладач	Щокін Юрій Вадимович, доцент кафедри права Європейського Союзу, доктор юридичних наук, доцент
Контактний телефон	057-704-05-39
E-mail	yuri.v.shchokin@nlu.edu.ua
Консультації	Викладач перебуває на кафедрі відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій. Вул. Динамівська, 7, ауд. 810.
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/yuri.shchokin/

Анотація навчальної дисципліни

Сучасне регулювання міжнародно-правових відносин неможливе без залучення міжнародних організацій. Вони допомагають державам виробити норми міжнародного права, ввести їх в дію і відстежити практику їх застосування. Неабияке значення відіграють міжнародні організації при вирішенні спорів між державами та іншими суб'єктами. Майже всі міжнародні судові та арбітражні органи ХХ і початку ХХІ ст. утворювалися або в межах міжнародних організацій, або як міжнародні міжурядові організації особливого типу. Їх практика вплинула на розвиток усіх галузей та інститутів міжнародного публічного права. Саме тому вивчення студентами дисципліни "Право міжнародних організацій" є важливим елементом підготовки сучасного юриста, здатного надавати кваліфіковану правову допомогу з будь-яких питань міжнародного публічного права.

Оволодіння студентами зазначеною дисципліною дозволить поглибити їх знання у галузі міжнародного публічного права; засвоїти особливості міжнародно-правового регулювання утворення і діяльності міжнародних міжурядових організацій та міжнародних неурядових організацій, особливості їх впливу на процеси утворення та застосування норм міжнародного права, сутність основних правових понять даного курсу.

Студенти отримають інформацію щодо основних напрямів діяльності найбільш впливових міжнародних організацій (ООН, спеціалізовані установи ООН, Світова організація торгівлі, СНД, НАТО, ОБСЄ, Рада Європи, Ліга арабських держав, Африканський союз, Організація ісламського співробітництва); здобудуть навички правильного застосування статутних документів міжнародних організацій та резолюцій, виданих їх головними органами.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – формування цілісної системи професійних знань, умінь, навичок та інших компетентностей здобувачів вищої освіти в специфічному сегменті юридичної практики взаємодії міжнародних правопорядків, що утворюються в межах міжнародних міждержавних організацій (ММУО) із національними правовими системами держав-членів цих ММУО та третіх держав, застосування статутних документів ММУО, національного законодавства України.

Завдання:

- отримання інформації щодо основних напрямів діяльності найбільш впливових міжнародних організацій (ООН, спеціалізованих установ ООН, Світової організації торгівлі, СНД, НАТО, ОБСЄ, Ради Європи, Ліги арабських держав, Африканського союзу, Організації ісламського співробітництва);

- здобуття навичок правильного застосування статутних документів міжнародних організацій та резолюцій, виданих їх головними органами;

- здобуття навичок правильного визначення підстав міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій, форм відшкодування збитків, завданих їх правомірною і неправомірною діяльністю.

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми. Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Теорія міжнародного права», «Історія міжнародного права», «Міжнародне право» «Міжнародне приватне право».

Кореквізити: «Право міжнародної відповідальності», «Основи геополітики».

Постреквізити: -

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі **результати навчання:**

РН 1. Демонструвати знання й розуміння сучасних правових доктрин, категорій і принципів права міжнародних організацій.

РН 2. Аналізувати вплив історичних подій на майбутнє права міжнародних організацій.

РН 3. Визначати сутність та структуру системи права міжнародних організацій, його зв'язки з національними правовими системами держав-членів відповідних ММУО.

РН 4. Характеризувати критерії, що висуваються для держав, які бажають стати членами ООН, НАТО, ОБСЄ, РЄ, СНД та давати висновки щодо готовності конкретної держави до приєднання.

РН 5. Демонструвати розуміння міжнародної правосуб'єктності ММУО.

РН 6. Визначати правовий статус та функції головних органів ООН, спеціалізованих установ ООН, Світової організації торгівлі, СНД, НАТО, ОБСЄ, РЄ, ЛАД, АС, ОІС, АСЕАН, ОАД та розмежовувати їх повноваження.

РН 7. Аналізувати засоби тлумачення ММУО.

РН 8. Надавати правову оцінку стану міжнародних правовідносин з ООН, спеціалізованими установами ООН, Світовою організацією торгівлі, СНД, НАТО, ОБСЄ, Радою Європи, Лігою арабських держав, Африканським союзом, Організацією ісламського співробітництва.

PH 9. Надавати консультації щодо можливості застосування статутів ММУО і резолюцій їх головних органів у правозастосовчій практиці України.

PH10. Визначати засоби розв'язання спорів за участю ММУО.

**Види навчальних занять та самостійна робота навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Міжнародна міжурядова організація як суб'єкт Міжнародного публічного права	Міжнародна міжурядова організація як суб'єкт міжнародного публічного права	6
2	Правове регулювання внутрішньоорганізаційних відносин в міжнародних міжурядових організаціях	Правове регулювання внутрішньоорганізаційних відносин в міжнародних міжурядових організаціях	6
3	Дипломатичне право міжнародних організацій	Дипломатичне право міжнародних організацій	10
4	Відповідальність міжнародних організацій	Відповідальність міжнародних організацій	6
5	Організація Об'єднаних Націй	Організація Об'єднаних Націй	6
6	Спеціалізовані установи та інші організації системи ООН	Спеціалізовані установи та інші організації системи ООН	6
7	Міжнародні міжурядові організації економічного характеру	Міжнародні міжурядові організації економічного характеру	10
8	Рада Європи	Рада Європи	6
9	ОБСЄ	ОБСЄ	6

10	НАТО	НАТО	6
11	Співдружність Незалежних Держав	Співдружність Незалежних Держав	6
12		Міжнародні організації країн Азії, Африки та Америки	6

**Види навчальних занять та самостійна робота навчальної дисципліни
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Міжнародна міждержавна організація як суб'єкт Міжнародного публічного права	Міжнародна міждержавна організація як суб'єкт міжнародного публічного права	110
2	Правове регулювання внутрішньоорганізаційних відносин в міжнародних міждержавних організаціях	Правове регулювання внутрішньоорганізаційних відносин в міжнародних міждержавних організаціях	
3	Дипломатичне право міжнародних організацій	Дипломатичне право міжнародних організацій	
4	Відповідальність міжнародних організацій	Відповідальність міжнародних організацій	

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- написання есе та рефератів;

- підготовка тез доповідей на науково-практичні конференції та статей;
- підготовка портфоліо практики Міжнародного Суду ООН щодо тлумачення Статуту ООН;
- участь у конкурсах студентських наукових праць;
- участь у moot-courtz міжнародного права;
- підготовка дослідження (проекту) з вузької проблематики із подальшою його презентацією перед аудиторією;
- проходження он-лайн курсів з права міжнародних організацій;
- підготовка до практичних занять, колоквиумів та іспиту.

Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Нормативно-правові акти

1. Устав Организации Объединённых Наций, 1945 г. URL: <https://www.un.org/ru/about-us/un-charter>
2. Статут Международного Суда ООН, 1945 г. URL: <https://www.icj-cij.org/public/files/statute-of-the-court/statute-of-the-court-ru.pdf>
3. Венская конвенция о праве договоров между государствами и международными организациями или между международными организациями 1986 г. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04#Text
5. Резолюция Генеральной Ассамблеи ООН 66/100 «Ответственность международных организаций» от 9 декабря 2011 г. URL: <https://undocs.org/ru/A/RES/66/100>
6. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” 2010 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2411-17#Text>

Література

Основна:

1. Вайцеховська О.Р. Суб’єкти міжнародного фінансового права: теоретичні та практичні питання міжнародної правосуб’єктності. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки.*

2018. Вип. 1. Т. 2. С. 163-167.

2. Яворська Н. І. Актуальні проблеми правосуб'єктності міжнародних міжурядових організацій. *Європейські перспективи*. 2010. № 4. С. 166–168.

3. Amerasinghe C. F. Principles of the Institutional Law of International Organizations / 2nd rev.ed. Cambridge University Press, 2005.

4. Klabbers J. An Introduction to International Institutional Law / 2nd ed. Cambridge University Press, 2009. 390 p.

5. Krisch N., Kingsbury B. Introduction: Global Governance and Global Administrative Law in the International Legal Order. *EuropeanJournalofInternationalLaw*. 2006. Vol. 17. No. 1. P. 1-13.

6. Seyersted F. Common Law of International Organizations / Leiden, Boston :MartinusNijhoff Publishers. 2008. 604 p.

7. Schermers H. G., Blokker N. M. International Institutional Law. Unity within Diversity / 5th ed. Leiden, Boston :MartinusNijhoff Publishers. 2011. 1273 p.

Додаткова література

1. Вайцеховська О.Р. Діяльність міжнародних фінансових організацій та національний фінансовий суверенітет держав-членів: теоретико-правові аспекти. *Наукові записки Інституту законодавства Верховної Ради України*. 2017. № 1. С. 98-103.

2. Вайцеховська О.Р. Питання міжнародної правосуб'єктності міжнародних неурядових фінансових організацій. *Актуальні проблеми держави і права*. 2018. № 80. С.15-20.

3. Вайцеховська О.Р. Інституційні основи міжнародного фінансового правопорядку: шляхи вдосконалення. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 5 (279). С. 337-342.

4. Кубієвич С. П. Правове положення Організації з безпеки і співробітництва в Європі як суб'єкта міжнародного права. *Держава і право*. 2010. Вип. 47. С. 601–611.

5. Шулятицький С. І. Правовий статус ОБСЄ у сфері забезпечення миру та

безпеки в Європі. *Науково-інформаційний вісник Івано-Франківського університету права імені Короля Данила Галицького*. 2009. № 1. С. 14–15.

6. Щокін Ю.В. Часткова участь у статуті міжнародної організації як правова основа асоційованого членства суверенних держав. *Вісник Академії правових наук України*. 2001. № 4. С. 62–75.

7. Щокін Ю., Свояк Д. Юридична природа привілеїв та імунітетів міжнародних міжурядових організацій та їх персоналу. *Вісник Академії правових наук України*. 2002. № 4. С. 132–142.

8. Goldberg M.A. Mirage of Defense: Reexamining Article Five of the North Atlantic Treaty after the Terrorist Attacks on the United States. *Boston College International & Comparative Law Review*. 2003. Vol. 26. No. 1. P. 77–94.

9. Engström V. Constructing the Powers of International Institutions / Leiden, Boston :Martinus Nijhoff Publishers.2012. 214 p.

10. Simma B. NATO, the UN and the Use of Force: Legal Aspects. *European Journal of International Law*. 1999. Vol. 10. No. 1. P. 1–22.

Інтернет-ресурси

<https://www.un.org> – Організація Об'єднаних Націй

<https://www.osce.org> – Організація з безпеки та співробітництва у Європі

<https://www.nato.int> – НАТО

<https://cis.minsk.by> – Співдружність Незалежних Держав

<https://www.coe.int> – Рада Європи

<http://www.lasportal.org> – Ліга арабських держав

<https://www.oic-oci.org> – Організація ісламського співробітництва

<http://www.oas.org> – Організація американських держав

<http://www.asean.org> - Асоціація держав Південно-Східної Азії

<https://www.wto.org> – Світова організація торгівлі

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс кафедри права Європейського Союзу. URL:

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=623:kafedra-prava-yevropeiskoho-soiuzu&Itemid=151

Вимоги викладача

Здобувачі *повинні*: регулярно відвідувати практичні заняття; систематично та активно працювати на лекційних і практичних заняттях; давати повну й ґрунтовну відповідь на питання; обґрунтувати свою точку зору при обговоренні доповіді; повно й переконливо наводити доводи при розв'язанні завдань; аналізувати норми права міжнародних організацій, здійснювати аналіз судової та правозастосовної практики; якісно виконувати письмові практичні завдання, контрольні та самостійні роботи. Практичні заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відряцьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка міжнародного права, написанні наукових статей, брати участь у moot-court з міжнародного права, проходити додаткові он-лайн курси з права міжнародних організацій.

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати гаджет тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції, ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації).

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Ведення міжнародних переговорів» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на практичних заняттях із застосуванням таких засобів: усне/письмове опитування, експрес-опитування, вирішення практичних завдань, участь у розробці кейсу, підготовка презентації, есе, реферату тощо. Поточний контроль має на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводиться наприкінці модулів у формі колоквиумів. Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НІОУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100

B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перекладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34